

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

KONSERWACJA ZABYTKOWYCH ELEMENTÓW WEJŚCIOWEJ KLATKI SCHODOWEJ W BUDYNKU MŁYNA PAPIERNICZEGO W DUSZNIKACH ZDROJU

- czerwiec 2021r. -

KONSERWATOR DZIEL SZTUKI
mgr *Marta Lelek-Pietrzak*
ul. Felicjanek 19/9, 31-103 Kraków
tel. 0-602 12 66 11

Marta Lelek-Pietrzak

**KONSERWACJA ZABYTKOWYCH ELEMENTÓW
WEJŚCIOWEJ KLATKI SCHODOWEJ
W BUDYNKU MŁYNA PAPIERNICZEGO
W DUSZNIKACH ZDROJU**

ZAKRES PRAC

Przedmiotem planowanych prac jest przeprowadzenie konserwacji zabytkowych elementów wejściowej klatki schodowej wraz z ujednoliceniem jej wystroju w budynku Młyna Papierniczego w Dusznikach Zdroju.

- widok na klatkę schodową z poziomu I kondygnacji

OPIS OBIEKTU

W XVII-wiecznym Młynie Papierniczym w Dusznikach Zdroju mieści się obecnie Muzeum Papiernictwa. Budynek jest jednym z najcenniejszych zabytków techniki w Polsce. Historię dusznickiego młyna w okresie 1562 - 1939 tworzyli papiernicy z rodu: Kretschmerów, Hellerów i Wiehrów. W XVII w. papiernia była zaliczana do najwyższej cenionych na Śląsku, posiadając monopol na dostarczanie papieru do wrocławskich urzędów.

W XVIII w. przeprowadzono rozbudowę i modernizację papierni. W 1937 r. unieruchomiono produkcję papieru, a dwa lata później Karl Wiehr, ostatni właściciel obiektu przekazał ją miastu na cele publiczne z intencją utworzenia w zabytkowym młynie regionalnego muzeum techniki. Obecnie w budynku Młyna Papierniczego mieści się Muzeum Papiernictwa.

Wejściowa klatka schodowa w budynku Muzeum prowadzi z poziomu parteru na I kondygnację wystawienniczą oraz na II i III kondygnację strychową. Zasadniczym elementem wystroju klatki jest drewniane obicie tworzące obudowę schodów. Na poziomie I kondygnacji zachowały się oryginalne płaskie tralki tworzące balustradę. Drewniana obudowa jest niejednorodna, widoczne są niefachowe, nieestetyczne współczesne uzupełnienia oraz niejednolita kolorystyka.

- fragmenty drewnianego różnorodnego obicia klatki schodowej

STAN ZACHOWANIA

Na zły odbiór estetyczny wejściowej klatki schodowej w budynku Muzeum wpływa przede wszystkim niejednorodny wystrój drewnianego obicia. Wielokrotnie uzupełniane i wymieniane elementy obicia tworzą niespójny wygląd, który zmusza do przeprowadzenia koniecznych prac renowacyjnych. W przeszłości wymieniano i niefachowo uzupełniano deski, stąd obecnie jest widoczne kilka rodzajów ich szerokości, jakości obróbki, sposobu montażu oraz kolorystyki. Oryginalne elementy drewnianego obicia uległy zniszczeniom na skutek procesów starzenia, zmiennych temperatur,

działalności drewnojadów oraz uszkodzeń mechanicznych. Oryginalne, płaskie tralki tworzące pierwotnie balustradę na poziomie I kondygnacji zostały „oszlifowane” z wierzchnich warstw, uwidaczniając gęstą siatkę działalności szkodników drewna.

- dekoracyjne płaskie tralki na poziomie I kondygnacji klatki schodowej

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Renowacja wejściowej klatki schodowej w Muzeum papiernictwa ma głównie na celu zatrzymanie procesu degradacji zabytkowych elementów, usunięcie wadliwych uzupełnień i wstawek, usunięcie warstw olejnych przemalowań z elementów oryginalnych.

Konserwacja estetyczna ma na celu odtworzenie desek obicia zgodnie z zachowanymi oryginalnymi deskami zarówno co do wielkości, obróbki stolarskiej jak i sposobu montażu. Ważnym zadaniem estetycznym jest ujednolicenie kolorystyczne drewnianego obicia oraz zabezpieczenie całości warstwami ochronnymi.

Oryginalne płaskie tralki tworzące pierwotnie balustradę na poziomie I kondygnacji proponuje się opracować w technologii i estetyce marmoryzacji nawiązującej do XVII wiecznych polichromii ściennych w salach ekspozycyjnych.

- fragmenty drewnianego różnorodnego obicia klatki schodowej

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Ustalenie budowy technologicznej i techniki wykonania obiektu.
2. Szczegółowe zapoznanie się z materiałami źródłowymi dotyczącymi historii i ikonografii.
3. Oczyszczenie wstępne z kurzu i brudu – mechaniczne i chemiczne z użyciem materiałów czyszczących z dodatkiem biocydów.
4. Usunięcie wtórnych elementów, wadliwych uzupełnień i wstawek.
5. Dezynfekcja drewna z zastosowaniem – INCIDUR prod. Henkel.
6. Usunięcie przemalowań – mechaniczne oraz chemiczne z użyciem środków do usuwania powłok lakierniczych typu Skansol.
7. Impregnacja wzmacniająca strukturę zdegradowanego miejscowo drewna (Paraloid B-72 w etanolu).
8. Wzmocnienie połączeń poszczególnych elementów, a także pęknięć drewna, uzupełnienie szpar i ubytków wstawkami z drewna.

9. Odtworzenie desek obiciowych zgodnie z zachowanymi, oryginalnymi, w celu ujednoczenia wystroju klatki.
10. Zrekonstruowanie brakujących elementów dekoracji podniebia schodów w drewnie zgodnym z oryginałem.
11. Pokrycie powierzchni drewnianych scalająco bejzą spirytusową oraz bezbarwnym, satynowym lakierem poliuretanowym – odpornym na żółknięcie i zarysowania.
12. Konserwacja płaskich tralek balustrady I kondygnacji wraz z odtworzeniem polichromowanej warstwy marmoryzacji.
13. Zabezpieczenie antykorozyjne elementów metalowych wraz ze scaleniem kolorystycznym.
14. Wykonanie dokumentacji prac konserwatorskich w formie fotograficznej i opisowej zgodnej ze schematem konserwatorskim.

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Marta Lelek-Pietrzak
ul. Felicjanek 19/9, 31-103 Kraków
tel. 0-602 12 66 11

Kraków, czerwiec 2021 r.

- podniebie schodów – widoczna drewniana dekoracja wykończeniowa